

جواب رساله محمدخان دانشمند که شیطانی بر سر او
 از یک از علماء اصفهان که در ۱۲۶۲ از شهر اصفهان
 رفته و در مطبوعات
 اصفهان ۷-۲۸-۸۳ ساله و این

۴۷

بازرسی شد
 ۲۷۲۷

بازدید شد
 ۱۳۸۶

۱۰۶۴۵

۱۰۷۲۴-۱

کتابخانه مجلس شورای ملی

کتاب: رد المحتار جامع در شرح صحیحی

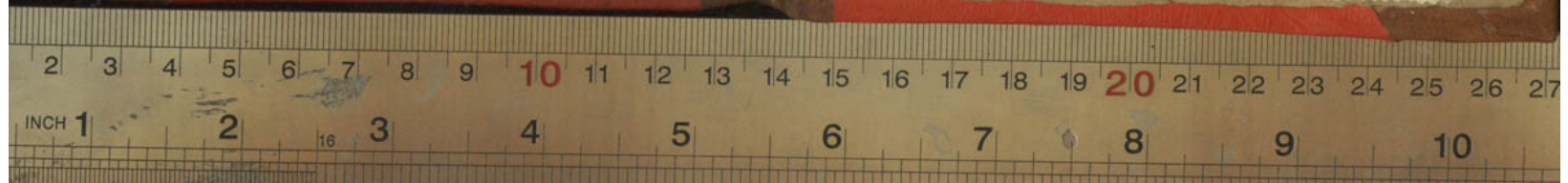
مؤلف: محمد

موضوع: فقه

شماره ثبت کتاب: ۸۷۸۸

شماره قفسه: ۱۰۶۴۵

خطی «فهرست شده»
 ۱۰۶۴۵

بسم الله الرحمن الرحيم ومنه الهداية

[illegible]

فوقه در توده است
فوقه در توده است

والله اعلم
بما
الاول

الحمد لله الذي هدانا لهذا

کلام کرده است و اخبار را در این دو محل معلوم شود
 که چهار قابل بعث است یا بخیر یا ویر غیر از چهار
 اخبار تصنیف متر و لویخا و الوقاد و مرسل است
 و آن اخبار را در چهارده نفر موده است اخبار را در
 که اخبار او را منکرند و از او اثر در میان نیست
 و آن اخبار معترف است که این چهار اخبار از زمان
 چهار مصنف او تحریف نیافته و کمال اول است
 و هم چنین در تواتر قابل است یا کاذب یا اهل کتاب
 او را منکرند و در قرآن مدح این تواتر شده است
 و تواتر که الان چیست باقی اهل کتاب کاذب
 نیست و اخبار چهارده نفر تحریف تواتر کاذب بعث
 نه این تواتر متداول است و بدینکه این تواتر متداول
 محقق است این است که طائفه از یهود که آنها
 سیریه کونیة تواتر دارند مخالف در نهایت
 اختلاف با تواتر سیریه اگر این تواتر متداول
 عین تواتر زمان مکرر است نباید اختلاف نماید

[illegible]

وہاں سے ایک موصوفی ہے کہ مرقا

چنانکه امت تحریر بهیچ اختلاف در قرآن
 ندارد و این توره متداول در زمان غیر
 نوشته شده است ^{در این} که بنابر این
 را سلطان عجم از اکبر مرخص کرد و از خان
 موسی تاران رخصت از اکبر فرمای بسیار
 طول کشید و بسیاری از طوائف سر اراکین
 کشته و مرده بودند و بلاد آنها ^{بسیار} غارت
 افتاد و کتب و کتب شمایل و کتب ^{و کتب} به آتش
 میزدند و بنابر این بعد از مرگ طوائف بسیار از
 آنها بیت پرست کردند و اطفال خود را قربانی
 آنها کردند و افام میزدند و در آنها ظاهر
 شد و بعد از سلاطین ایشان بیت پرست
 شدند و ستمگران کاذب در ایشان پیدا شد
 که خلق را دعوت به بیت پرست می نمودند
 پس به استیفاء از این حضرات ^{بسیار} دارد
 توره اصل که تحریف آینه حکایت و ^{در}
 بنابر این در کتاب ^{در} لایمیا و شعبا و حقیق
 و سلیقه خود نوشته ^{در}

این کتاب در زمان خواجه نصیر الدین طوسی در زمان
 خواجه نصیر الدین طوسی در زمان خواجه نصیر الدین طوسی

و غیر آنکه محض نوشته شده است پس در صورتی که
 توره تحریف شده باشد چه استیفاء که انقیاد
 هم تحریف شده باشد بخور که توره تحریف شده است
 یا قبول داریم که توره جویم و انجیل جویم ^{لا اله الا}
 تحریف شده است لیکن تغییر جهت اهل کتاب ندارد
 و بنابر سلطان اناجیل این است که مطالب
 توحید اناجیل ضد مطالب توحید توره ^{بسیار}
 انبیاء است چنانکه اگر کسی توحید توره را مطالعه کند
 و توحید اناجیل را در تعلیم است یقین نصیحت
 می نماید ^{بسیار} و دیگر از باب جویم این است که
 ترویج زوالت معقوده که در شرح حضرت امیر
 قیام بخند راه یک آنکه آدم بکین داشت و یک آنکه
 اگر بکین زن معقود بکین بسیار ^{بسیار}
 و یک آنکه بکین بعد از بازوالت معقوده نمی تواند
 سلوک کند جواب این است که حضرت ابراهیم
 عز و جل داشت ساراه و هاجر و زینب و دیگر
 احوال حضرت ابراهیم و این در توره است بلکه در

این کتاب در زمان خواجه نصیر الدین طوسی در زمان
 خواجه نصیر الدین طوسی در زمان خواجه نصیر الدین طوسی

بسم الله الرحمن الرحيم
 ویا این عبارت را بخیر دروغ نیست
 احوال داد و ستد میان اهل کتب نوشته اند که زنهای
 بسیار داشته قریب صد زن بلکه متجاوز اگر بود
 زن باعث طلاق دیگر است این سه نفر بزرگ
 را هم از انقیاد خارج نموده بشخصه رسیدیم
 از باب سیم طلاق طلاق است چنانکه ظاهر است
 میگویند جواب این است که طلاق دادن سه در
 نوزده تجز کرده است اگر تجز طلاق باعث طلاق
 رسالت محمد است باعث طلاق رسالت موسی
 میشود یا طلاق در شرع مجرم کرده است چنانکه
 استاید مراد عیسی هم گراست باید بدلیل اینکه
 انجیل میگوید از زبان عیسی که فریادیده ام در نوزده
 را باطل کنم امه ام او را کافر نامید و اگر مراد
 حرم طلاق باشد طلاق نوزده لازم می آید
 چهارم از باب چهارم این است که چرا مجرم زایده
 که از چهار زن را بر آتش حرام کرد و خفته زن گرفت
 جواب این است که در نوزده حکم شده است که از
 و بعد زن موجب زنای عباد و یا مطلقه خداست غنائم

غنائم موسی هر چه خواهد از زنان بختیاری
 که زن و این زن بدینست او را برکت
 بعینه همین جمله در است ریاضه و جوانی
 است خود و دیگر اینکه قوت رول در عدل
 پیشتر از است است دامت در عدل میباشد
 زنان ضعیف تر از سبب تنوع است بشخصه محمد
 از باب سیم طلاق قرآن است بسبب اختلاف او که
 اینکه یکجا مدح نوزده و انجیل کرده و یکجا ذم آنها
 بسبب تحریف و اختلاف دلیل طلاق است
 و بسبب از مضامین قرآن مخالف یکدیگر است
 جواب اول آنکه شش قسم مجرم نوزده
 بود انجیل قائم است یک صبیح و عذراست و یک
 منحرف شده است و عذراست و المصطفی
 و نایب این که قرآن بسبب اختلاف نداده
 بود و نصاری رجوع با حدیث او صیاد

که یوسف بخار زوج مریم بود و مواظب مریم بود اما یوسف
 از دفع القدس حمل داشت و این امر باعث این شد
 که یوسف دست مریم و عیسی تحت زنا گفته شود و با هم
 فرزندان و اما این که گفته است حزن زید کر است
 داشت زوجیت محمد را این اقراست بدلیل این
 غم و غصه متواتره بین مسلمین و اما ای دماکان
 بنموشان نرذل او این است که محمد در حال که زن
 زید را میخواست زوی زید کنه این زن از بررگان
 ارحام محمد بود و زید فقیر بی مرتبه در اعراض بود عار
 داشت که زن زید شود خداوند زود که جایز نیست
 که زن زید بخدایه جوانی میسر را که او زن زید بود
 این است نشان نرذل ای بیایان مسلمین کلان که
 از برای از جهل و عداوت عمل کرده است بکر است
 داشتن زوجیت محمد بعد از طلاق یا در این احوال
 احادیث نماید رفع شبهه او میشود و چگونه محمد عاشق
 زید بود و از یوسف که بیست و

زید میشد و حال اینکه رحم میفرمود و آن جناب
 از زوی زید از صغیرا که او را دیده بود اگر میسر
 خواست او را بکشته خود زوی میکرد و چگونه زن زید
 کر است داشت زوجیت محمد را و حال اینکه محمد اگر
 میفرمود سلطان کل عرب بود و این زوجیت حق عظیم
 بود که زن زید و اما جواب از بحث هم این است
 اینها خبر در عدل بین الازدواج اکل و اقور از تمام
 اند از این جهت بود که میان او و امت در امر کفاح
 فرق شد با فرض حال اگر امت با پیغمبر خود در جمع
 صفات در یک مرتبه باشند در پیغمبر است حکام
 مساوی خوانند بود و این محال است بعد از اینکه محمد
 مساوی است و دیگر اول خود باعث ترجیح
 بلا مرجع خواهد بود و این بر خدا محال است و چگونه
 گاه ضم بصیرت از مرتبه میفرمان خود قرار میدهند است
 نباشد عقلا این را در این محال است و اما که همه
 بیست و افق

۱۶
 محنت این است که کسی حوریت را در دفع بذات مقدس
 خدا خورن ننهد و مناسبت در کام نداند نه نماید
 این طاعت را هر چند دامت برین عوارض
 سیم این است که کفایت قسم دادن و صلاحت قسم
 در شرح مکتب مقرب است که از هر عادت
 اطلاق برکت است او را که در حواس باطن
 سالت او پیشه ایا امیر ^{مکمل} بدتر است که حضرت
 داود بازن او را با عتراف بود و نصرت
 او را هم طریق او را ناقص سالت داود نماید
 نکته اینکه هر حوضه را طلاق نداده بود غایب امرای
 بود که بر او غضب کرده چند تا هر در مسجد نشسته بود
 در شرح مکتب خورده بود و اما عمل داود با او را چنانکه
 امر گفت میگویند در نهایت قبح است بلکه
 از کار او چنین میگویند که داود کرد با زن او را
 برنج اهل کتاب و مع ذلک عمل او را باعث اطلاق سالت
 کرد و هم چنین نزاعهای او را با خدا که در کنار او
 نشسته اند و گناه بزرگ میگوید کدام عادت نقص سالت
 آنها نموده اند و محمد به محمد اینک حوضه غضب

و این است که هر که از این طاعت را هر چند دامت برین عوارض
 سیم این است که کفایت قسم دادن و صلاحت قسم
 در شرح مکتب مقرب است که از هر عادت
 اطلاق برکت است او را که در حواس باطن
 سالت او پیشه ایا امیر ^{مکمل} بدتر است که حضرت
 داود بازن او را با عتراف بود و نصرت
 او را هم طریق او را ناقص سالت داود نماید
 نکته اینکه هر حوضه را طلاق نداده بود غایب امرای
 بود که بر او غضب کرده چند تا هر در مسجد نشسته بود
 در شرح مکتب خورده بود و اما عمل داود با او را چنانکه
 امر گفت میگویند در نهایت قبح است بلکه
 از کار او چنین میگویند که داود کرد با زن او را
 برنج اهل کتاب و مع ذلک عمل او را باعث اطلاق سالت
 کرد و هم چنین نزاعهای او را با خدا که در کنار او
 نشسته اند و گناه بزرگ میگوید کدام عادت نقص سالت
 آنها نموده اند و محمد به محمد اینک حوضه غضب

مستوفى

و در آن زمان که در آن روزگار
 نموده و بعد با و رجوع کرد و خطار او را عفو نمود
 باعث فساد در ملت او شد و شصت
 هفتاد از باب محقق این است که بهشتی
 که عیسای گفته در او جماع میزند و بهشت
 حجر در او جماع و شهوت نفس است این
 خلق را دعوت شهوات نفس کرده و این
 باطل است جواب این است که ~~الوقت~~ در آخر
 حضرت مکاشفات این جو خا خبر می دهد که در ملکوت
 آنان درخت حیات هست در وسط و در
 صاف در هر دو جهت بلور مرقه و افکار و ماه
 در او نیست بلکه لازم محض است پس در بهشت
 اگر آن درخت و میوه باشد مثله آنها خوردن
 است و خوردن امری شهوانی است و چه فرق است
 میان شهوات نفسانی چه جماع و چه خوردن
 یک شهوت که در بهشت باشد و جائز باشد
 سایر شهوات چه محال دارد در آنها چه باشد

فاعلم ان جماع قبح ذاتی داشت خدا زان را خلق نمیکرد
 و مردم مثل آدم بی مادر و پدر خلق میکرد و اگر
 قبح ذاتی ندارد چه فساد دارد که اگر در بهشت
 نجات باشد با اینکه انصار و حشر را حشر نماید
 و نمیدانند و لذت حید در بهشت با مدتها
 و جسم باشد نه اینکه بهشت روحانی محض باشد و
 حید را هیچ لذت نباشد والا باید حشر جسم
 اخوت نشو عیب در انجیل فرماید که کسی حید
 عذاب میرکند نه ترسید از خدا بترسید که روح و
 را میرکوز آنرا پس چنانکه حید در جهنم عذاب دارد
 باید جسم هم در بهشت لذت داشته باشد
 شش هشتاد و نه از ناسخ ششم این است که قرآن
 معجزه نیز باشد پس اینکه از ظاهر قرآن امر
 فهمیده می شود و اگر فهمیده شود فصاحت ندارد
 از او خدا را باید دانسته باشد و اگر

و اگر فصاحت داشته باشد کلام فصیح در لغت عرب
 و عبران بسیار است که کسی بخوبی آنها تا حدی نباشد
 و بسیار از مطالب قرآن خلاف عقول عقلایان باشد
 و چه چیز در قوم امیر بود و همه جهل و غیره چه بر
 اعراب غالب شد و اعراب سرگشته در قرآن شمرست
 و مانند او میرایم چنانکه در قرآن است که لو شاء
 لقلنا مثل هذا جواب اول اینکه گفته که از قرآن فهم
 میسر نیست غلط است بر کسانیکه که در علوم ادبیه
 عربیه اطلاع کامل داشته باشند یقین میدانند که قرآن در
 نهایت سهولت و سلاست و نیز سلاست و کلمات
 و ضمایع عرب محتاج است به فهمیدن لغات مستحکم و قرآن
 در غایت وضوح دلالت است و اغلاط و اشکالات ندارد
 بخلاف مقامات حمیر که مستند بادر است که نیست
 اغلاق دارد و قضایه سبع معلقه که در مقام قرآن
 ساخته در نهایت اشکال و اغلاق ملایه
 و چون این که گفته که قرآن فصاحت ندارد این
 هم غلط است بدلیل اینکه مشرکین عرب او را غیر گفته

واقلا کلام فصاحت اور اسم مید شسته نهایت انداز
 عداوت میر کشته و معجزه نیست قصص سابقین ابتدا
 مثل توره و سایر کتب سغیران بن اسرائیل و کیم اینکه
 گفته که کلام بسیار فصیح در عرب و عبران و الفکیس
 غلط است بیا مسلم داریم که کلام فصیح در عالم بسیار است
 اما محمد اورا دلیل رسالت خود گو و مقرون با دعا رسالت
 نمود و همان کلام فصیح از عرب و عبران هیچ یک کلام
 خود را دلیل رسالت نکردند معجزه آن است که مطابق و
 ادعا باشد بولود کلام متفکیک فضلاء در امور دنیا
 و اورد است مثل غزلیات و قضایا و این همه لغت است
 و مضامین قرآن همه توحید و دعوت ترک دنیا و عبادت
 حق تعالی و تهذیب اخلاق و اتمام دل مشیت و این همه
 و مضامین در عرب و عجم بالکلیه متروک بود بهر که هر
 و قرآن کل اهل عرب و عجم اهل توحید و جهان علوم ربانیه
 شدند پس از قرآنهای که بیت پرست و آتش پرست بودند
 و یهود و زواری و خول منور بودند و نصاری و

و این کلمات و عبارات و مضامین و قضایا و این همه لغت است و مضامین قرآن همه توحید و دعوت ترک دنیا و عبادت حق تعالی و تهذیب اخلاق و اتمام دل مشیت و این همه

و این کلمات و عبارات و مضامین و قضایا و این همه لغت است و مضامین قرآن همه توحید و دعوت ترک دنیا و عبادت حق تعالی و تهذیب اخلاق و اتمام دل مشیت و این همه

تثلیث اهل عالم را کافر و مشرک و کافر بودند
 صدور قرآن که جامع کل علوم ربانیه است از شخص
 عرب یتیم که معصوم شد در قریه که از زمان ابلیس
 الی زمان نوح او قائل بصانع نبودند یا بودند
 برست بودند و منکر کل رسل خدا بودند این امر
 شود الا بوجوه کما در چهارم اینکه گفته است که بسیار
 مطلب قرآن خلاف عقل است غلط است قائل این
 نمی باید جزو جزء قرآن و اگر خلاف عقل است ثابت
 بدلیل عقل نماید و الا بعض نوشتن که قرآن خلاف عقل است
 و غیر باید در ثابت نمی شود چرا که مسلمین میگویند انما
 ادرقه کلش کفر و مشرک و کافر بودند و توره دلائل
 میر کشته و لوط پیغمبر با خود و خرد زنا کرد در حال سکون
 معین بلکه زنده کوه کوه و نوع شرب خمر کشته
 با اینکه کفر کتب است بمشهور توره بلکه کفیت خیمه جمع
 که در توره است و تفصیل ساختن او عینا الهی و
 مناسب خدای و رسالت نیست و این مضامین

و این کلمات و عبارات و مضامین و قضایا و این همه لغت است و مضامین قرآن همه توحید و دعوت ترک دنیا و عبادت حق تعالی و تهذیب اخلاق و اتمام دل مشیت و این همه

او در توره بسیار است مشهور و نازل شده در کوه طور
 معانیه در دو و ده و هجده و سی و پنج که گفته اعراب
 امیر بودند و چهار غلط است اعراب و چهار کتاب
 و قائل به رسالت پیغمبر بودند لیکن در ادراک مطالب
 و نظام دنیا دارین بسیار کامل العقل بودند و مادی
 جز از نوارج عرب و وقایع ندارد و ششم رفته
 اعراب میرفته در قرآن شمر و قصص است اما مثل او
 اگر بخوانیم میر کوشیم غلط است چرا که قول دشمن
 معانیه حجت نیست و الا فرغیم هم معجزه موسی را
 و نامید و یهود در حق عیسی و انجیل او گفته اند
 در هزار میخانه یا اینکه اکثر اعراب بالطبع و الرغبة
 اسلام آوردند و پیغمبر قریب چهارده سال در مکه بود
 و ششتر کشیده و نهایت از اربابان جناب و صحابه اش
 مخزن خبر این که بعضی از صحابه او را قتل نمودند و کینه
 دار البذوه و شوق الطالبا را که مادر دیده بود
 گفت اعراب از خوف شمشیر اطاعت قرآن و پیغمبر
 شدند

و اخلاق خشنه و اهل کفر و شر و فتنه و کینه به ادا
 و محاربت و عموما بسیار از
 و این و غیره را در کتابنا نقل کرده ایم

شبهه پنجم از باب پنجم و صدر او این است که اسکندر
 که در سور گفته است اصل واقعه او که در قرآن
 است باطل است بدو وجه یک اینکه اسکندر
 مدح گفته است در قرآن که او عابد و خدا پرست بوده
 و هر آنکه او بت پرست و مشرک بوده است چیم
 اینکه سید که او ساخته است عقلا نعت است
 چنین بنای توان ساخت و در هیچ کتابی و تاریخ
 نیست جواب این است که یا درین کتاب عظیم آمده
 که دو القین قرآن و صریح اسکندر و میر گفته است
 بلکه ادعای هر ۳ در احادیث خود گفته اند و این
 دو القین که در قرآن است یکدفعه صد سال عمر که
 در غیر لطیف را که سر او زدند مرد پس از چند خدا
 او را معشوت که صد سال دیگر زند که بعد از عمر
 اطراف و بیست چوبه سر او زدند و فرستادند و در
 سوار ارباب سهر میشد و با آنها بسیار قتل ارمو
 بود و مکتب شیعه مادر رجوع گفته میر باید
 دو القین در قرآن غیر از اسکندر و میر است

و این کتاب را در کتابنا نقل کرده ایم و در
 و این کتاب را در کتابنا نقل کرده ایم

۴
 و بعد از این که در این مذهب و باز شدن ۴
 و اما استغفار و ساختن بسیار امور است که عقلا و
 استغفار و غیره کنند و نزد عقل ممکن الوقوع است مثل
 صنایع غریبه و از فرکان و الطیفان و غیره لازم
 و از سایر ناس روید و بد که اگر چشم آنها
 ندیده باشد عقل استغفار و غیره نماید بعضی شنیده
 و اما اینکه موضوعی که واقع است این سوال غلط
 است ملک الهی بسیار است ممکن است جائز واقع
 باشد که سیاحت عالم عالم الان با یکبار رسیده باشد
 مثل اینکه دنیا بعد از طوفان نوح از زمان پیدا
 شدن او اصدید در عالم ندیده و نشنیده بود و بدیم
 چنین باشد و بنا و قایع که از زمان آدم الی الان
 واقع شده که باینکه تواریخ نویسنده کان جز از آن
 ندارند مشهود هم از باب هم آنگاه قرآن است
 بر امور غیر عقلیه مثل اینکه و السماء ذات البروج و این
 صورت است و همیشه ممکن و مثل اینکه حفظ کماوات
 از شیاطین استراق سمع از ملائکه نهانینه
 و مثل

و در این کتاب که در این مذهب و باز شدن ۴
 و اما استغفار و ساختن بسیار امور است که عقلا و
 استغفار و غیره کنند و نزد عقل ممکن الوقوع است مثل
 صنایع غریبه و از فرکان و الطیفان و غیره لازم
 و از سایر ناس روید و بد که اگر چشم آنها
 ندیده باشد عقل استغفار و غیره نماید بعضی شنیده
 و اما اینکه موضوعی که واقع است این سوال غلط
 است ملک الهی بسیار است ممکن است جائز واقع
 باشد که سیاحت عالم عالم الان با یکبار رسیده باشد
 مثل اینکه دنیا بعد از طوفان نوح از زمان پیدا
 شدن او اصدید در عالم ندیده و نشنیده بود و بدیم
 چنین باشد و بنا و قایع که از زمان آدم الی الان
 واقع شده که باینکه تواریخ نویسنده کان جز از آن
 ندارند مشهود هم از باب هم آنگاه قرآن است
 بر امور غیر عقلیه مثل اینکه و السماء ذات البروج و این
 صورت است و همیشه ممکن و مثل اینکه حفظ کماوات
 از شیاطین استراق سمع از ملائکه نهانینه
 و مثل

۵
 و مثل اینکه شیاطین بنا و خواص سلیمان بوده که در
 از اول این است که حیوان احکام نجوم از همه در و در
 و ایران و فلسفه باقیین استخراج احکام از همین اوج
 میکرده اند و اگر بادرین جمیع متجهین دینا را که آمده اند و در
 و خواننده بعد در امر این بروج تحقیق نمانند
 و در این کتاب ثابت میشود و علما که بروج در لغت عربی
 بمقتضا است و هر موضع کوکب از فلك محل
 کوکب است که در هر کوکب است چنانکه در این کتاب
 فلك اقسام بمواقع النجوم پس باید مراد از بروج در
 قرآن مواقع کوکب است از اجرام فلکیه و وجه کماوات
 در کتب انبیاء و اناجیل مسطور است اگر چه
 در فیه الفکار فلك گفته اند لیکن باید در این کتاب
 نمایه سبب ذکر کماوات در کتب انبیاء و اناجیل
 و جواب جمیع آن است که شیاطین در کتب غیران
 و اینها حسب لطیفه شفا نه نارینه هستند و حکیم نوای
 و ایران مکان کوه نارسو در تحت فلك القمر میباشد
 و این است که در این کتاب و در این کتاب و در این کتاب

و در این کتاب که در این مذهب و باز شدن ۴
 و اما استغفار و ساختن بسیار امور است که عقلا و
 استغفار و غیره کنند و نزد عقل ممکن الوقوع است مثل
 صنایع غریبه و از فرکان و الطیفان و غیره لازم
 و از سایر ناس روید و بد که اگر چشم آنها
 ندیده باشد عقل استغفار و غیره نماید بعضی شنیده
 و اما اینکه موضوعی که واقع است این سوال غلط
 است ملک الهی بسیار است ممکن است جائز واقع
 باشد که سیاحت عالم عالم الان با یکبار رسیده باشد
 مثل اینکه دنیا بعد از طوفان نوح از زمان پیدا
 شدن او اصدید در عالم ندیده و نشنیده بود و بدیم
 چنین باشد و بنا و قایع که از زمان آدم الی الان
 واقع شده که باینکه تواریخ نویسنده کان جز از آن
 ندارند مشهود هم از باب هم آنگاه قرآن است
 بر امور غیر عقلیه مثل اینکه و السماء ذات البروج و این
 صورت است و همیشه ممکن و مثل اینکه حفظ کماوات
 از شیاطین استراق سمع از ملائکه نهانینه
 و مثل

شده اند و منجر لعن و انواع آزار و سزاها بود
 دلیل جرم آنکه در کورا نور ^{تسبیح} زده را بر زنا محای
 چهار شهود کرده است و این باعث الطلاق حق هر
 صاحب حق است بلکه هر حق بیک شاهد ثابت میشود
 حجاب از اول آن است که اگر کسی قسم بخورد که فعل
 واجب را ترک کند و فعل حرام را عمل کند این قسم او
 لغو است باید واجب را بکند و حرام را ترک نماید
 حکم خدا قسم تغییر نمیکند این است منفی ای لایواخذکم
 الله باللغو فی ایمانکم نه آن منفی که بادر از جهل یا
 عناد اقراء بقران بسته است و حجاب از جرم این
 است که اگر در هر مقامی اکتفا بیک شاهد شود و اگر
 ابله دنیا در امر دین و خدا سرشتی ضعیفانه منجر
 شود یا اینکه قتل نفس و مال مردم خوردن شایع شود
 بعضی شهادت یک نفر فائق لهذا در امر حدود
 زنا و لواط و تازیانه ^{زدن} شهود را معتقد
 کردند باعث هلاکت نفوس و اولاد ^{شود}

مسئله سوده از نایب نیز بهم آن است که توبه از
 گناهان بجهت التماس از جمیع اطلاق ذمیه و افعال
 بقیه ارجیه واجب است لیکن باعث کفایت عذاب
 تیر شو بخند دلیل اول آنکه اگر کسی توبه کرد و خدا
 او را معاف ندارد ظلم کرده است خدا جرم اینک لازم
 میراید که آن جمیع شریعت سقز کند و آخر توبه کند
 و لازم میراید بطلان شرایع انشاء سیم اینک لازم
 میرسد که معصیت کننده و توبه کننده و ازین لازم میرسد
 که خدا در عذاب ناقص باشد و یا در اقصی توبه لازم
 است اما نفع نمیکند در دفع عذاب چیزی که نافع است
 این است که خدا جسد گرفت و عیب شد و خود را
 بکشتن داد که گناهان بنزد ادم را بگردن گرفته بخت
 باینکه و بدین کشته عیبی خدا هیچ زنی گناهان
 شد حجاب اول مکلفیم که آن سبب گناه
 ارجیه مستحق عذاب است لیکن عذاب خدا توبه را
 فضل خود سبب مغفرت کرده است و از نایب فضل
 که اگر کسی توبه کند و در جبهه است

و لازم میراید
 که خدا در عذاب
 ناقص باشد و یا
 در اقصی توبه لازم
 است اما نفع نمیکند

این است که خدا
 جسد گرفت و عیب
 شد و خود را بکشتن
 داد که گناهان بنزد
 ادم را بگردن گرفته
 بخت باینکه و بدین
 کشته عیبی خدا هیچ
 زنی گناهان شد
 حجاب اول مکلفیم
 که آن سبب گناه
 ارجیه مستحق عذاب
 است لیکن عذاب خدا
 توبه را فضل خود
 سبب مغفرت کرده
 است و از نایب فضل
 که اگر کسی توبه کند

عذاب از غیر تائب میرکنند نه این است که خدا بسبب
 توبه مجبور و مضطر میشود در رفع عذاب اگر بخواد
 بنده را با وجه توبه عذاب کنه ظلم نکرده است
 و عدل محض است لیکن هر چه وعده کرده که از آه فضل
 در رحمت خود قبول توبه صمیم عباد را فرمایند پس اول
 باید در باطل شد و توبه از حقوق الناس دادن
 حقوق مردم است و مدفع این دادن توبه او طاعت است
 و توبه از حقوق خدا عمل منفعت بواجبات مترک است
 و در باقی عمر عمل بواجبات کنه و ترک محرمات کنه
 است توبه که باعث رفع عذاب میشود چنانکه قوم
 یونس توبه کرده خدا توبه آنها را قبول کرد و رفع
 عذاب از آنها نمود و این در کتاب یونس مسطور است
 بیا این قدر هست که بنده مطیع مرتبه او در نزد
 خدا بلندتر است از بنده عاصی توبه کرده باشد
 لیکن عاصی تائب تا غیر خواهد بود جواب دوم

مکرم

میرگویند که از زمان محال است عیسی تا قبل از نعت
 محمد لازم بود که هر کس بخواد در آخرت نجات
 یابد بر او لازم بود اقرار بعیسی نماید و هم چنین
 است مگر واسطه ایم و نوح و اما اینکه در انجا
 مسطور است در عیسی خدا حق بدیده گشته
 شد و بسبب گشته شدن گناهان بن آدم
 رفع شد بختی این که عیسی گناهان را برداشته
 بردار مرد و گشته شد این امر است محال
 عقول یک آنکه خدا حلول در جسم نمیکند و الا
 خواند بود و اجسام همه حادث و مخلوقند یک
 آنکه خدا مکر عاقل بود که گناهان مخلوقین خود را
 به بخشد مدفن گشته شدن یک آنکه خدا صانع
 بحث بر این دارند قدر عیسی را طاعت حسن
 بشمارند یک آنکه خدا مخلوق خلق شد و قیام
 امر بر کل عقلا دنیا واضح الا امت عیسی از
 شدت حب اناجید هر کس که اینها را قبول دارد
 عطا و جود و محال است عقلم در

مشبه چهاردهم آفتاب چهاردهم این است که اعتقاد
 انسان بر رحمت خدا خواهد بود نه بر توبه و اگر
 توبه نافع بود ثواب کار که عصیان نکرده مساوی
 شمشیر است که عصیان کرده است و این عمل است
 و خدا طالب عبادت و اطاعت است و شخص
 ثانی نمیداند قبول خواهد شد توبه او یا رد
 میشود و حکایت اینکه در قرآن است که کسی عمل
 او سبب است در میزان او اهل نجات است و کسی
 در عمل او در ترازو سبک است اهل عذاب است
 این را احمد از کتاب زاد ثقت مجوس برداشته
 است جواب اول میگوئیم که مسلمین اعتقاد
 بر رحمت خداست و توبه یک شعبه است از توبه
 خدا و بعضی خود توبه را سبب رفع عذاب فرموده
 است و می گویند اینکه البته مطیع اعلا و افضل از
 غیر ثانی است چنانکه مصحح به در قرآن و احادیث
 مکرر مسلمین است گویند اینکه البته عصیان

کار قبیح است و خدا و بعضی بعضی می ارزد اگر
 خواهد عقاب کند و اگر خواهد قبول توبه عبد نماید
 چهارم اینکه خدا وعده فرموده است که سینه اگر توبه
 کند بان شرا بطر که در توبه مقرر است بعضی خود توبه
 او را قبول میکنند و رفع عذاب او همیشه مثل کسی
 که مال کسی را بطلان برد بعد توبه کرد و پس داد مال
 را و صاحبش و عزم کرد که دیگر چنین کاری در عمر خود
 البته این کس مطمئن خواهد است که خدا او را از عذاب
 مال غیر عذابش نخواهد چرخه مضایقه از راه دیگر که
 عصیان دیگر او را عذاب کند پنج مراد از سبب گشتی
 و سبب عمل طاعت و محبت است نه وزن چنانچه
 علت است که اعمال اعراضند نه حرام و مراد به
 ترازو و بعضی عدل خداست که در قیامت میان
 عباد عدل حکم خواهد کرد چنانکه در قرآن میفرماید
 لیجزي الذین امنوا و عملوا الصالحات بالقسط

و او مراد از میزان ترازی جزا نیست چنانکه یاد کرد
 از حدیثی که در کتب معتبره است بجموع یا حدیث او صیقل
 محمد ص نماید یقین می رسد که مراد از ترازی عدل
 خدا است و مراد از سنگینی و سبکی طاعت و عیادت
 است و محمد کجا کتاب را در ثبوت را دیده بود و کجا
 در آنکه مدینه بودند اینهم از عناد پدید است
 مستحبه سازدهم از باب شافعی و صمد این
 در کتاب این است که چنانچه خدا رحیم گشته است اما
 عادل هم هست کسی مال مردم را حورز باید عرض
 دهد پس بکتاب منصرف است بقول این عیب که خود
 گشتن داد که خلق بکتاب یابند و کفایان
 متوجه شد جواب اما بکتاب سبب می رسد گفتیم
 که در کتب است خدا عجز نیست که بدین گشته
 عیب گناه نباشد و اما عدل خدا با حقوق الناس
 در شرع محمد توبه آورد کردن است احوال و عبادت
 بظاهر آن مهمتر و که را کجا آوردن نه مطلق توبه باشد
 اینکه

توبه است و توبه در هر چه باشد توبه است
 همه هفتادم از باب منقذیم و این حدیثی است که
 اول اینکه عیب و حواریین خدا و سپردا داشته اند
 حرم این که اگر عیب خدا نباشد بکتاب دهنده است آن
 نباشد بخود گذشت جواب این است که حواریین
 او را خدا و سپردا نداشته اند و بکتاب افاضه
 است باینکه خدا بود عیب و سپردا بود
 و ثالث سه اقا نیم قدیم بودن او کلا خلاف عقل
 عقلا در دنیا است و صحت است با توبه و کتب انبیا
 در کتب آن در کتب خود که خدا یک است و توبه در آن
 و زمینها و صحرا و دریا که ندارد چنانکه در توبه است
 و بعد از این به زبان ثابت خواهیم کرد در مطلب
 توحید اناجیل که در کتب و کلام و حدیث و کتب
 یاد در بابین عبادت گفته است و سه توبه را واحد
 ثلاث در واحد و واحد در ثلاث است کلامه عقلا
 است که واحد حقیق نیست در هیچ جهت کثرت چنانچه
 و در آنکه در او نباشد و الامر که توبه و مرکب
 است و هر حادث مخلوق است بدلیل عقل و کتب انبیا

بسم الله الرحمن الرحیم
 این که اناجیل را از این است و قول مورخین که در کتب کلام و تفسیر عیسی است که در کتب

این که خدا را مانند چگونه سه حقیقت است و اگر سه حقیقت
است چگونه یک حقیقت است این جمع میان متناقض
است هیچ ~~چگونه~~ در دنیا قبول این امر غیر ممکن الاضاح
و ظاهر بخدا در اول انجیل خود گفته است که عیسی کلمه بود و از
کلمه بود خدا بود و آن کلمه خدا بود ~~و این~~ ~~خدا~~ ~~بود~~
عقل خالص اگر عیسی خدا باشد بحسب حدیثی که آمده است
و خدا مجرد است چگونه جسم شد و لازم می آید همه اقسام
خدا باشند و اگر عیسی بحسب روح خدا بود لازم می آید
همه ارواح بشر خدا باشد و اگر عیسی خدا بود بسبب
احیاء متوفی حرق قیصر سفیر حیدر هزار ساله را نیز مرده
گوشیده را زنده کرد نمیدانم کسب خدای عیسی چه بوده
است عیسی چگونه در سایر اشیاء نکرند و اگر پدر خداست
ادم نه پدر داشت نه مادر ~~و این~~ ~~چگونه~~ ~~است~~
همچنین در بیان اینکه عیسی پسر خدا است بدلیل اینکه
در انجیل مکرر ذکر این مطلب شده است جواب آن
است که عقلا در دنیا میدانند که عیسی اگر خدا بود
فرزند خدا نخواهد شد و اگر پسر خدا بود البته خدا را
خواه قانع بشد فاعترفا یا اول الاضاح ~~و این~~

[illegible]

12

و اینست عین شفا قضا بخیر است بلکه در لغت عقل صحیح
 متناقض است و محال و حقیقت عیب یا عین حقیقت
 خدا میسر نیست عیب خدا است نه پس خدا والا
 الا که میسر آید که یک شیء بسیط از جمیع اجزای
 والد باشد و هم مولود و این محال است و اگر
 حقیقت عیب غیر حقیقت خدا است یا عیب قیوم است
 یا حادث اگر حادث است مخلوق خدا خواهد بود نه
 عین خدا پس عیب مخلوق محض است پس خدا نیست
 و اگر عیب قیوم است نقد و قیوم محال است والا عالم
 را هم بضرر قیوم گیرند و دیر شود و غیر ضائع و
 نماند پس خدا عیب و پس خدا بود و او
 محال عقل است و لم میسر خواهد که بضرر موصوف از کتب
 سغیران را غیر از اناجیل باشد ان دهند در
 او باشد و خدا پس دارد یا اینکه خدا را واحد
 است و ان که چیز یک چیز است یا اینکه خدا
 متحد و گشته خواهد شد نفوذ نالیه (اختفاء)

2

چون در غایت عیب تا لایف آنها شده بود

و اگر گویند حقیقت عیب لازم ذات خداست مثل تولد
فکر از قوه عاقله و تولد نور از نور خیا که بعضی از نصاری
گویند جواب این است که اگر عیب حقیقت احوادث است
حادث مخلوق است و مخلوق متولد از قیوم نمی شود والا
اما آنها متولد از خدا یا نباشند و اگر می باشد
تقد قیوم لازم میراید و این محال است و الا تحت قول
دیرینه که تافیه صافند و تقدیم عالم قائله لازم میراید
و این میان نصاری و خانی مخلوق و قدیم حادث است
و خدا شبیه ندارد چنانکه از توره نفی قیوم مشهود
۸ و مشهور در شبهه اول باید ذکر کرده است
آیت از کتب انبیاء بر این عیب و حقیقت او و در
شبهه جیم ذکر کرده است آیت از انا جلیل بر خدا
عیب و لیس خدا بعضی او و جواب از شبهه اول این
است که مسلمین رسالت عیب را بسبب نص قرآن
مسلم دارند اگر فرض کنیم که در کتب انبیاء اسم او
بنویسند مسلمین بسبب قرآن قبول رسالت او می کردند

لکن

در این شبهه ۱۱ ایه از انجیل را که در انجیل آمده است
نصاری را در ان آیات هر چهار بسیار نیست یا نه
نصاری و جواب از شبهه جیم این است که اثبات
حقیقت عیب از انا جلیل باطل است والا لازم
اینکه رسالت محمد از قرآن ثابت شود و باید قبول
نمیکند ۲۰ و در این شبهه تکرار عطف است
مطالع عبارات انا جلیل را و گفته است
فارقلیط که در انجیل است محمد نیست بلکه روح
و راستی است که از عیب بخوارین رسید و جواب
انجیل احوالا این است که گفته است عیب من مردم
و پدرم فارقلیط دیگر می فرستد که تا آمد الانا
با شما باشد پس در این عذرت وعده است بغیر فارقلیط
دوم و فارقلیط اول باید عیب شد پس
جیم شخص کا می است مثل عیب و غیر از محمد بعد از
جیم عیب ادعای رسالت نکرده است و حواریین هم
دو بار ده نفر بودند و همه در زمان حیات عیب
نمودند و همه کامل بودند پس فارقلیط رسالت است
و در انجیل آمده است که من در انجیل

چنانکه رسالت محمد از قرآن ثابت شود و باید قبول
نمیکند ۲۰ و در این شبهه تکرار عطف است
مطالع عبارات انا جلیل را و گفته است
فارقلیط که در انجیل است محمد نیست بلکه روح
و راستی است که از عیب بخوارین رسید و جواب
انجیل احوالا این است که گفته است عیب من مردم
و پدرم فارقلیط دیگر می فرستد که تا آمد الانا
با شما باشد پس در این عذرت وعده است بغیر فارقلیط
دوم و فارقلیط اول باید عیب شد پس
جیم شخص کا می است مثل عیب و غیر از محمد بعد از
جیم عیب ادعای رسالت نکرده است و حواریین هم
دو بار ده نفر بودند و همه در زمان حیات عیب
نمودند و همه کامل بودند پس فارقلیط رسالت است
و در انجیل آمده است که من در انجیل

و درین شب رواج گرفت بدین خبر و جنگ
 شد ۲۴ و درین شب هم چند کشت است اول
 اینکه رواج دین علی بن حسن سیدک حواری
 و حواریین در نهایت فقر و خضوع بودند
 شمشیر بودند و عسکری بلکه همه متفق شدند
 و از الامر گشته شدند و جوابی نداشتند که ای
 مسلم است و نیز گفته الطاهر رسالت محمد ندارد
 بخت جویم اینکه امر محمد بشیر و شجاعت با این
 اصطلاح و حمایت عرب بودیم یا نه و درین
 بخت سیم اینکه محمد توانی بهم نبست و امر و موت
 گرفت و موافق سلیقه یهود حیدر در نماز او
 به طاعت المقدس کرد و حیدر موافق سلیقه
 عرب او را بکعبه و احکام اسلام موافق سلیقه
 اعراب نسخ میکرد و احکام لغای بسیار آورد
 که باعث رنجت اعراب شود و جواب این
 اینست که مومنان در حیات خود جنگها کردند از
 یامشیر کین که از در خدا
 و عبادت است
 و درین شب

و درین شب رواج گرفت بدین خبر و جنگ
 شد ۲۴ و درین شب هم چند کشت است اول
 اینکه رواج دین علی بن حسن سیدک حواری
 و حواریین در نهایت فقر و خضوع بودند
 شمشیر بودند و عسکری بلکه همه متفق شدند
 و از الامر گشته شدند و جوابی نداشتند که ای
 مسلم است و نیز گفته الطاهر رسالت محمد ندارد
 بخت جویم اینکه امر محمد بشیر و شجاعت با این
 اصطلاح و حمایت عرب بودیم یا نه و درین
 بخت سیم اینکه محمد توانی بهم نبست و امر و موت
 گرفت و موافق سلیقه یهود حیدر در نماز او
 به طاعت المقدس کرد و حیدر موافق سلیقه
 عرب او را بکعبه و احکام اسلام موافق سلیقه
 اعراب نسخ میکرد و احکام لغای بسیار آورد
 که باعث رنجت اعراب شود و جواب این
 اینست که مومنان در حیات خود جنگها کردند از
 یامشیر کین که از در خدا
 و عبادت است
 و درین شب

و درین شب رواج گرفت بدین خبر و جنگ
 شد ۲۴ و درین شب هم چند کشت است اول
 اینکه رواج دین علی بن حسن سیدک حواری
 و حواریین در نهایت فقر و خضوع بودند
 شمشیر بودند و عسکری بلکه همه متفق شدند
 و از الامر گشته شدند و جوابی نداشتند که ای
 مسلم است و نیز گفته الطاهر رسالت محمد ندارد
 بخت جویم اینکه امر محمد بشیر و شجاعت با این
 اصطلاح و حمایت عرب بودیم یا نه و درین
 بخت سیم اینکه محمد توانی بهم نبست و امر و موت
 گرفت و موافق سلیقه یهود حیدر در نماز او
 به طاعت المقدس کرد و حیدر موافق سلیقه
 عرب او را بکعبه و احکام اسلام موافق سلیقه
 اعراب نسخ میکرد و احکام لغای بسیار آورد
 که باعث رنجت اعراب شود و جواب این
 اینست که مومنان در حیات خود جنگها کردند از
 یامشیر کین که از در خدا
 و عبادت است
 و درین شب

بسم الله الرحمن الرحيم راجع امور دنیا و آخرت

بنام خداوند یگانه از سلاطین بجهت راجع دین و عیال
 سلاطین روم شده و این حق تعالی را در دست
 حوائج از کتب کتب است که مکرر هم نسیب
 غنائم مال دار شده و حوائج این بجهت عیال و
 سلاطین روم مال اگر ضرورت باشد سلاطین
 بجهت راجع دین عیال میدادند و امر قبله در اول
 اگر بکمال حفظ میل می نمودند که باید قبله صادر شود
 قرار دهد که صاحبان سلاطین عظیمه بودند بکمال
 و هیئت ممد و ملوک و سلطان و رئیس بودند
 و توجه بکلیه بجهت این بود که بجهت رسالت
 از این امر این قطع شده به نسل امیر قرار
 گرفته بود و گفته خانه امیر بجهت امر بکلیه
 شد و باینجهت رسالت از این امر این تمام شد
 و اما این احکام جواب این است که در لودنه
 حکم حکومت خنیز و خنیز و خنیز کرده است و اباص
 طلاق و وجوب ختنه و صادر همه سلاطین و ترک
 و عیال و خنیز و خنیز کرده است

بسم الله الرحمن الرحيم راجع امور دنیا و آخرت
 کرده این و جمیع محرمات لودنه را حلال کرده است و خنیز
 و جمیع کجاسات را طاهر کرده اند و این کار آنها
 باعث این شد که فاق و فجار دنیا می بینند
 صادر کردند همه ۲۲ در این است که دین
 محمد ناقص و کائنات دهنده نیست و دین عیال
 کامل و کائنات دهنده است جواب این است
 که این محض ادعاست مثل خنیز و خنیز
 متناهی است که عیال و خنیز که باید در دست
 بجهت دین و خنیز و خنیز و خنیز و خنیز
 و الاصل ساطع و کمال جامع و خنیز و خنیز
 تعریف نیست و این خنیز در این رساله است
 اختصار که بعد الوع جواب بطریق معارف
 و آدم که مسکت خنیز شد و الا خدا لودنه
 عیال و پسر خدا لودنه و کشته شدن و خدا
 یکا بوف و بایک بوف و خنیز و خنیز و خنیز
 است بر این مطلب انا جلیل بناء آنها
 و خنیز و خنیز و خنیز و خنیز و خنیز

خطا و غلط و جهل است بلکه به یک ازین است
 بر کفر و کفر محسوس و کفار منکر حقین
 را نگفته به بار انبیا و عقلا و اولاد و حاکمان
 و کفر منکر حقین و کفار منکر حقین
 خود را خدا و پسر خدا ندانسته بلکه واسطه
 و فیض خدا و احوال ملائکه متور دانسته
 و السلام علی من اتبع الهدی و اتقوا عذرا
 تعلیه الا سلام و الاماء و اتباع الکا
 و الدینا جعلنا الهمز علی الهمز و الهمز
 و الا و حاتمته اگر بایدر و لدی نقیض از
 کتب انبیا و رسالت محمد طایب باشد رجوع
 کنه فیض سیم کتاب حقیق و فیض چهارم و
 ششم و فضیلت یکم از کتاب شصت و یک
 درین فصل فرموده که اولی از فصل قیدار
 است و از این خبر و فیض سیم و فیض چهارم از
 فیض سیم و چهارم و عربی

از این خبر و فیض سیم و چهارم و عربی

فصل در اخبار و اشیاء و احوال و احوال و احوال

از سفر و بورت و فیض ششم و هفتم از سفر اول
 نوزده که درین فصل و عده است بر سالت در سالت
 خانی که در فیض ششم و فیض سیم و فیض
 هشتم از سفر اول نوزده و عده است بر سالت از سالت
 و عقیق و هر دو عادت است سالت و باز
 بایدر در سالت محمد رجوع کنه فیض سیم و فیض
 کتاب ملازم که اشیاء کرده باینکه ایلک با قدر
 و تحریف یک و این صدق بر عیبت نمیکند رجوع
 کنه فیض سیم کتاب زیر که عده و فیض سیم
 جدید در عصر داماد و فیض سیم و حاکم خدا
 بر کل زمین از همه واضح تر رجوع کنه کتاب
 میلید که در هر دو کتاب است هم مبارک محمد و
 او هست و رجوع کنه فیض چهارم و فیض
 انجیل و خوا که ذکر احوال فارسیط در اد است
 بلکه ازین خبر و ایات بسیار است در سالت عربی

در سالت محمد و فیض سیم

فصل در اخبار و اشیاء و احوال و احوال

و در بعضی از این قصص که در این نسخه و در نسخه دیگر آمده است

در مجموع کرده جواب شهادت میوه و اضرار شود در او
نوشته ام و چون یاد در ار کتب انباء راط تمام
دارم مواضع ابیات و از فضول کتب احوال
او نشان دادیم رجوع بانهانایه و الله
سید بفضله من لشیاء الاصرار مستقیم تمام
شد رساله در روش و مکرور معیار سبیل
معارضه و نقض مهید است که نفع دهنده
باشد فی شرح علی الاصول من سبیل
و مایتن بعد الالف من الجوه المبارکه
و الحمد لله رب العالمین

این کتاب در کتابخانه مجلس شورای ملی
است و در این کتابخانه است
میدانند این کتاب
میدانند این کتاب
میدانند این کتاب